

ZAKON

O RAČUNOVODSTVU

("Službeni list Crne Gore", br. 052/16 od 09.08.2016)

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuje se razvrstavanje pravnih lica, uslovi i način vođenja poslovnih knjiga, organizacija računovodstva, sastavljanje, dostavljanje i objavljivanje finansijskih izvještaja (u daljem tekstu: računovodstvo), uslovi i način vršenja procjene vrijednosti imovine i druga pitanja od značaja za računovodstvo.

Ovaj zakon primjenjuje se na pravno lice registrovano za obavljanje privredne djelatnosti, nevladinu organizaciju i dio stranog društva (u daljem tekstu: pravno lice).

Ovaj zakon ne primjenjuje se na računovodstvo i završni račun budžeta države, odnosno jedinice lokalne samouprave.

Značenje izraza

Član 2

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu, imaju sljedeća značenja:

- 1) finansijski iskazi u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima (u daljem tekstu: MRS), odnosno Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (u daljem tekstu: MSFI) su:
 - iskaz o finansijskoj poziciji (u daljem tekstu: bilans stanja);
 - iskaz o ukupnom rezultatu (u daljem tekstu: bilans uspjeha);
 - iskaz o novčanim tokovima;
 - iskaz o promjenama na kapitalu;
 - napomene uz finansijske iskaze.
- 2) finansijski izvještaji su skup finansijskih iskaza i drugih pratećih izvještaja koji obuhvataju i izvještaje menadžmenta, komentare uprave, mišljenja i druge isprave;
- 3) IASB je Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (The International Accounting Standards Board) kao nezavisno regulatorno tijelo Fondacije za međunarodne standarde finansijskog izvještavanja (International Financial Reporting Standards Foundation - IFRS Foundation);
- 4) IFAC je Međunarodna federacija računovođa (International Federation of Accountants), koja je globalno profesionalno tijelo iz oblasti računovodstvene profesije;
- 5) IFRIC (Komitet za tumačenje međunarodnog finansijskog izvještavanja - International Financial Reporting Interpretations Committee) je komitet IASB zadužen za analizu pitanja iz oblasti računovodstva u kontekstu postojećih Međunarodnih računovodstvenih standarda - MRS (IAS) i Okvira IASB;
- 6) kodeks etike za profesionalne računovođe je kodeks prihvaćen na osnovu IFAC-ovog Međunarodnog kodeksa etike za profesionalne računovođe (International Code of Ethics for Professional Accountants - ICEPA) kojim se definišu opšteprihvaćeni standardi ponašanja profesionalnih računovođa;
- 7) MRS odnosno MSFI su Međunarodni računovodstveni standardi (International Accounting Standards - IAS) i Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja (International Financial Reporting Standards - IFRS) koje je objavio IASB i IFRIC;
- 8) statistički aneks je izvještaj sa podacima o pravnom licu, koji se dostavlja uz finansijske iskaze;
- 9) zavisno pravno lice je pravno lice koje je pod kontrolom matičnog pravnog lica;
- 10) grupa pravnih lica je matično pravno lice i sva njegova zavisna pravna lica;
- 11) povezana pravna lica su dva ili više pravnih lica u okviru grupe pravnih lica;

12) Međunarodni standardi za procjenu vrijednosti (MSPV) su standardi i odgovarajuća objašnjenja standarda, izdata ili prihvaćena od strane Savjeta međunarodnih standarda procjene vrijednosti (International Valuation Standards Council - IVSC);

13) Evropski standardi za procjenu vrijednosti (ESPV) su standardi i odgovarajuća objašnjenja standarda, izdata ili prihvaćena od Evropskog udruženja saveza procjenjivača (The European Group of Valuers' Associations - TEGOVA).

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 3

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

II. SASTAVLJANJE FINANSIJSKIH ISKAZA I RAZVRSTAVANJE PRAVNIH LICA

Sastavljanje finansijskih iskaza

Član 4

Pravna lica sastavljaju finansijske iskaze po MRS, odnosno po MSFI, koje je objavio IASB i utvrdio i objavio organ državne uprave nadležan za poslove finansija (u daljem tekstu: Ministarstvo) odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova, koje je od odgovarajućeg organa IFAC dobilo pravo na prevod i objavljivanje.

Sastavljanje finansijskih iskaza za nevladine organizacije detaljnije će se utvrditi podzakonskim aktom Vlade.

Razvrstavanja pravnih lica

Član 5

Pravna lica, u smislu ovog zakona, razvrstavaju se na mikro, mala, srednja i velika, u zavisnosti od prosječnog broja zaposlenih, ukupnog prihoda na godišnjem nivou i ukupne aktive, i to:

- 1) mikro pravna lica su pravna lica koja na dan sastavljanja bilansa stanja ispunjavaju dva od sledeća tri kriterijuma:
 - prosječan broj zaposlenih u poslovnoj godini nije veći od 10;
 - ukupan prihod na godišnjem nivou ne prelazi 700.000,00 €;
 - ukupna aktiva ne prelazi 350.000,00 €;
- 2) mala pravna lica su pravna lica koja na dan sastavljanja bilansa stanja zadovoljavaju dva od sledeća tri kriterijuma:
 - prosječan broj zaposlenih u poslovnoj godini je veći od 10, a manji od 50;
 - ukupan prihod na godišnjem nivou je veći od 700.000,00 € a manji od 8.000.000,00 €;
 - ukupna aktiva je veća od 350.000,00 € a manja od 4.000.000,00 €;
- 3) srednja pravna lica su pravna lica koja na dan sastavljanja bilansa stanja ispunjavaju dva od sledeća tri kriterijuma:
 - prosječan broj zaposlenih u poslovnoj godini veći od 50, a manji od 250;
 - ukupan prihod na godišnjem nivou je veći od 8.000.000,00€, a manji od 40.000.000,00 €;
 - ukupna aktiva je veća od 4.000.000,00 €, a manja od 20.000.000,00 €;
- 4) velika pravna lica su pravna lica koja na dan sastavljanja bilansa stanja ispunjavaju dva od sledeća tri kriterijuma:
 - prosječan broj zaposlenih u poslovnoj godini je veći od 250;
 - ukupan prihod na godišnjem nivou je veći od 40.000.000,00€;
 - ukupna aktiva je veća od 20.000.000,00 €.

Razvrstavanje u skladu sa kriterijumima iz stava 1 ovog člana, vrši pravno lice samostalno na dan sastavljanja finansijskih iskaza i dobijene podatke na osnovu kojih je izvršeno razvrstavanje koristi za narednu poslovnu godinu.

Novoosnovana pravna lica razvrstavaju se, u skladu sa stavom 1 ovog člana, na osnovu podataka iz finansijskih iskaza tekuće poslovne godine i broja mjeseci poslovanja, a utvrđeni podaci koriste se za tekuću i narednu poslovnu godinu.

Prosječan broj zaposlenih izračunava se na način da se ukupan broj zaposlenih krajem svakog mjeseca, uključujući i zaposlene u inostranstvu, podijeli sa brojem mjeseci u poslovnoj godini, odnosno brojem mjeseci poslovanja pravnog lica.

Ako na dan sastavljanja bilansa stanja, u dvije uzastopne finansijske godine dođe do odstupanja od graničnih vrijednosti dva od tri kriterijuma iz stava 1 ovog člana, pravno lice dužno je da izvrši svoje razvrstavanje u odgovarajuću kategoriju za narednu poslovnu godinu.

Konsolidovani iskazi

Član 6

Matično pravno lice dužno je da sastavlja, dostavlja i objavljuje konsolidovane finansijske izvještaje, u skladu sa ovim zakonom, MRS i MSFI.

Matično pravno lice dužno je da sastavlja, dostavlja i objavljuje konsolidovani izvještaj menadžmenta.

Konsolidovani godišnji finansijski izvještaji su finansijski izvještaji grupe pravnih lica u kojoj jedno pravno lice (u daljem tekstu: matično pravno lice) ima kontrolu (dominantan uticaj) nad jednim ili više zavisnih pravnih lica prilikom utvrđivanja finansijskih i poslovnih politika, a prikazuje grupu kao cjelinu.

Konsolidovane godišnje finansijske izvještaje, odnosno konsolidovani izvještaj menadžmenta za grupu pravnih lica dužno je da sačini matično pravno lice.

Matično pravno lice

Član 7

Matičnim pravnim licem, u smislu ovog zakona, smatra se pravno lice koje:

- 1) ima direktnu ili indirektnu većinu glasačkih prava u drugom pravnom licu;
- 2) ima pravo da imenuje ili razriješi većinu članova upravnog ili nadzornog odbora, ili izvršnih direktora drugog pravnog lica, kao član odnosno akcionar tog pravnog lica;
- 3) ima pravo da vrši odlučujuću kontrolu (dominantan uticaj) nad drugim pravnim licem čiji je akcionar ili član na osnovu ugovora zaključenog s tim pravnim licem, na osnovu osnivačkog akta, ili statuta tog pravnog lica;
- 4) je ostvarivanjem prava glasa kao člana ili akcionara zavisnih pravnih lica imenovalo većinu članova uprave ili nadzornog odbora, upravnog odbora ili izvršnih direktora odnosno drugog upravljačkog ili nadzornog tijela tih pravnih lica, koji su tu funkciju obavljali u prethodnoj poslovnoj godini i obavljaju je u tekućoj poslovnoj godini do sastavljanja godišnjih finansijskih izvještaja;
- 5) ima kontrolu nad većinom glasačkih prava akcionara ili članova u zavisnom pravnom licu na osnovu sporazuma s drugim akcionarima ili članovima u tom pravnom licu i istovremeno je akcionar ili član;
- 6) na jedinstvenoj osnovi na osnovu ugovora, osnivačkog akta ili statuta upravlja matičnim ili zavisnim pravnim licem, ili
- 7) je dužno da primjenjuje MSFI pojedinačno ili kao grupa i da u skladu sa tim standardima sastavlja konsolidovane finansijske izvještaje.

U slučajevima iz stava 3 tač. 1, 2, 4 i 5 ovog člana glasačkim pravima, pravima imenovanja, odnosno pravima razrješenja koje ima matično pravno lice dodaju se ekvivalentna prava njegovih zavisnih pravnih lica i prava koja imaju druga lica u svoje ime, a za račun pravnih lica ili njegovih zavisnih pravnih lica, a oduzimaju se ekvivalentna prava koja se vrše u ime lica koje nije matično pravno lice ili njegovo zavisno pravno lice ili ih pravno lice vrši u okviru ugovorenog obezbjeđenja plaćanja pod uslovom da pravno lice glasa u skladu sa nalogom, odnosno u interesu lica koje je dalo sredstvo obezbjeđenja plaćanja.

Radi utvrđivanja kontrole (dominantnog uticaja) matičnog pravnog lica iz stava 5 tač.1, 4 i 5 ovog člana od ukupnih glasačkih prava u zavisnom pravnom licu oduzimaju se glasačka prava koja ima to zavisno pravno lice, njegovo zavisno pravno lice ili lice koje djeluje u svoje ime, a za račun tih pravnih lica.

Izuzeća od konsolidacije

Član 8

Matično pravno lice nije dužno da sastavlja konsolidovane godišnje finansijske izvještaje za male grupe pravnih lica.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, matično pravno lice dužno je da za male grupe pravnih lica koje obuhvataju subjekte od javnog interesa sastavlja konsolidovane godišnje finansijske izvještaje.

Matično pravno lice, koje je zavisno pravno lice drugog matičnog pravnog lica (izuzeto pravno lice), nije dužno da sastavlja konsolidovane godišnje finansijske izvještaje i konsolidovani izvještaj menadžmenta, ako matično pravno lice:

- 1) nije emitent hartija od vrijednosti i drugih finansijskih instrumenata kojima se trguje na organizovanom tržištu;
- 2) je pod kontrolom drugog matičnog pravnog lica iz države članice Evropske unije;
- 3) jeste u 90-postotnom i većem vlasništvu drugog matičnog pravnog lica uz odobrenje preostalih članova pravnog lica;
- 4) sa zavisnim pravnim licima, osim pravnih lica koja se u skladu sa zakonom ne uključuju u konsolidaciju, predstavlja predmet konsolidacije u konsolidovanim finansijskim izvještajima drugog matičnog pravnog lica iz države članice Evropske unije;
- 5) izuzetog pravnog lica objavljuje konsolidovane godišnje finansijske izvještaje, konsolidovane izvještaje menadžmenta i pripadajuće revizorske izvještaje.

Subjekti od javnog interesa, u smislu ovog zakona su:

- pravna lica koja emituju hartije od vrijednosti i druge finansijske instrumente kojima se trguje na organizovanom tržištu;
- banke i druge finansijske institucije;
- osiguravajuća društva;
- pravna lica razvrstana u kategoriju velikih pravnih lica u skladu sa ovim zakonom.

Razvrstavanja grupa pravnih lica

Član 9

Grupe pravnih lica, u smislu ovog zakona, razvrstavaju se na male, srednje i velike, i to:

- 1) male grupe su grupe pravnih lica koje na dan sastavljanja bilansa stanja matičnog pravnog lica na konsolidovanoj osnovi, ispunjavaju dva od tri sljedeća kriterijuma:
 - prosječan broj zaposlenih u poslovnoj godini nije veći od 50;
 - ukupan prihod na godišnjem nivou je manji od 8.000.000,00€;
 - ukupna aktiva je manja od 4.000.000,00 €;
- 2) srednje grupe su grupe pravnih lica koje na dan sastavljanja bilansa stanja matičnog pravnog lica na konsolidovanoj osnovi, ispunjavaju dva od tri sljedeća kriterijuma:
 - prosječan broj zaposlenih u poslovnoj godini je veći od 50, a manji od 250;
 - ukupan prihod na godišnjem nivou je veći od 8.000.000,00€, a manji od 40.000.000,00 €;
 - ukupna aktiva je veća od 4.000.000,00 €, a manja od 20.000.000,00 €;
- 3) velike grupe su grupe pravnih lica koje na dan sastavljanja bilansa stanja na konsolidovanoj osnovi, ispunjavaju dva od tri sledeća kriterijuma:
 - prosječan broj zaposlenih u poslovnoj godini je veći od 250;
 - ukupan prihod na godišnjem nivou je veći od 40.000.000,00€;
 - ukupna aktiva je veća od 20.000.000,00 €.

Ako na dan sastavljanja bilansa stanja, u dvije uzastopne finansijske godine dođe do odstupanja od graničnih vrijednosti dva od tri kriterijuma iz stava 1 ovog člana, grupa pravnih lica dužna je da izvrši svoje razvrstavanje u odgovarajuće grupe za narednu poslovnu godinu.

Grupa pravnih lica može da izvrši razvrstavanje u odgovarajuće grupe na osnovu ukupanog bilansa stanja i bilansa uspjeha prije konsolidacionih eliminacija uz uvećanje za 20% ukupne aktive i ukupnog prihoda iz stava 1 ovog člana.

III. FINANSIJSKI ISKAZI

Pripremanje i dostavljanje finansijskih iskaza

Član 10

Pravno lice dužno je da pripremi godišnje finansijske iskaze i konsolidovane iskaze sa stanjem na dan 31. decembra poslovne godine, odnosno na dan registracije statusnih promjena (spajanje, pripajanje, podjela) i na dan donošenja odluke o dobrovoljnoj likvidaciji pravnog lica.

Pravno lice dužno je da dostavlja finansijske izvještaje i izvještaj menadžmenta u pisanom i elektronskom obliku organu uprave nadležnom za poslove utvrđivanja i naplate poreza (u daljem tekstu: Poreska uprava) najkasnije do 31. marta tekuće, za prethodnu godinu.

Pravno lice dužno je da konsolidovane finansijske izvještaje i konsolidovani izvještaj menadžmenta u pisanom i elektronskom obliku dostavi Poreskoj upravi najkasnije do 30. septembra tekuće, za prethodnu godinu.

Uz iskaze iz stava 1 ovog člana, dostavlja se i statistički aneks.

Poreska uprava je dužna da finansijske izvještaje i izvještaje menadžmenta pravnih lica iz st. 2 i 3 ovog člana objavljuje na svojoj internet stranici.

Mikro i mala pravna lica dužna su da Poreskoj upravi dostave bilans stanja, bilans uspjeha i statistički aneks.

Obaveza sastavljanja finansijskih iskaza

Član 11

Veliko pravno lice, srednje pravno lice i pravno lice koje emituje hartije od vrijednosti i druge finansijske instrumente kojima se trguje na organizovanom tržištu dužno je da sastavlja godišnji izvještaj menadžmenta i konsolidovani izvještaj menadžmenta.

Veliko pravno lice, srednje pravno lice i matično pravno lice koje je dužno da sastavlja konsolidovane finansijske iskaze i pravno lice koje emituje hartije od vrijednosti i druge finansijske instrumente kojima se trguje na organizovanom tržištu, dužno je da Poreskoj upravi dostavlja finansijske i konsolidovane finansijske izvještaje u skladu sa MRS i MSFI.

Izvještaj menadžmenta iz stava 2 ovog člana naročito sadrži:

- 1) kratak opis poslovnih aktivnosti i organizacione strukture pravnog lica;
- 2) istinit prikaz razvoja, analize finansijskog položaja i rezultata poslovanja pravnog lica, uključujući finansijske i nefinansijske pokazatelje primjerene za određenu vrstu poslovne aktivnosti, kao i informacije o članovima upravnih i nadzornih tijela;
- 3) informacije o ulaganjima u cilju zaštite životne sredine;
- 4) planirani budući razvoj;
- 5) podatke o aktivnostima istraživanja i razvoja, a posebno ulaganjima u obrazovanje zaposlenih;
- 6) informacije o otkupu sopstvenih akcija, odnosno udjela;
- 7) postojanje poslovnih jedinica;
- 8) podatke o finansijskim instrumentima koji se koriste ako su od značaja za procjenu finansijskog položaja i uspješnosti poslovanja i za utvrđivanje aktive, pasive, finansijskog stanja i dobiti ili gubitaka;
- 9) informacije o ciljevima i metodama upravljanja finansijskim rizikom pravnog lica, uključujući politiku izbjegavanja ili smanjenja gubitaka za svaku veću vrstu najavljene transakcije za koju se koristi zaštita od rizika;
- 10) informacije o izloženosti pravnog lica rizicima cijena, kreditnim rizicima, rizicima likvidnosti i rizicima novčanog toka;
- 11) ciljeve i politike u upravljanju finansijskim rizicima, rizicima i neizvjesnostima poslovanja, zajedno sa politikom zaštite svake značajne vrste planirane transakcije za koju se koristi zaštita.

U konsolidovanom izvještaju menadžmenta, pored informacija iz stava 3 tač. 1, 2 i 3 ovog člana, uzimajući u obzir neophodna usklađivanja koja proizlaze iz posebnih karakteristika konsolidovanih izvještaja menadžmenta radi obezbjeđenja pregledne ocjene finansijskog stanja pravnih lica koja su uključena kao cjeline u konsolidaciju uključuju se podaci o:

- 1) stečenim sopstvenim akcijama ili udjelima, broju i nominalnoj vrijednosti ili, ako ne postoji nominalna vrijednost, knjigovodstvenoj vrijednosti svih akcija matičnog pravnog lica kao i akcija ili udjela zavisnih pravnih lica tog matičnog pravnog lica ili lica koja djeluju u svoje ime a za račun tih pravnih lica;
- 2) sistemima unutrašnje kontrole i upravljanja rizikom, u izvještaju o korporativnom upravljanju navode se osnovne karakteristike tih sistema za pravna lica koja su uključena u konsolidaciju kao cjelina.

Godišnji izvještaj menadžmenta i konsolidovani izvještaj menadžmenta za akcionarska društva, velika pravna lica, osiguravajuća društva, banke i druge finansijske institucije, klirinško-depozitna društva, berze, investiciona društva, investicione fondove, društva za upravljanje investicionim fondovima, dobrovoljne penzione fondove, društva za upravljanje dobrovoljnim investicionim fondovima i druge kolektivne investicione šeme sadrži prikaz pravila korporativnog upravljanja koje koriste.

Izuzetno od stava 3 ovog člana srednja pravna lica nijesu dužna da u izvještaj menadžmenta uključe nefinansijske informacije.

Izvještaji iz st. 1 i 2 ovog člana dostavljaju se Poreskoj upravi do 31. marta, tekuće za prethodnu godinu.

Mikro i mala pravna lica nijesu dužna da sastavljaju izvještaj menadžmenta.

Revizorski izvještaj

Član 12

Mišljenje revizora može biti pozitivno, mišljenje sa rezervom ili negativno mišljenje ili se ovlašćeni revizor može uzdržati od izražavanja mišljenja.

Revizorski izvještaj naročito sadrži:

- 1) uvod u kojem se navode finansijski izvještaji koji su predmet revizije, sa okvirom finansijskog izvještavanja koji je korišćen ili primijenjen prilikom njihovog sastavljanja;
- 2) opis obima revizije, uz navođenje standarda revizije u skladu sa kojima je revizija obavljena;
- 3) mišljenje revizora kojim se jasno izražava ocjena pružaju li godišnji finansijski izvještaji istinit i fer prikaz finansijskog položaja u skladu sa ovim zakonom;
- 4) pitanja na koja revizor ukazuje, bez izražavanja mišljenja sa rezervom;
- 5) mišljenje o usklađenosti izvještaja menadžmenta sa godišnjim finansijskim izvještajima za istu poslovnu godinu;
- 6) mišljenje da li je izvještaj menadžmenta sastavljen u skladu sa ovim zakonom;
- 7) izjavu da li je na osnovu poznavanja poslovanja i poslovnog okruženja pravnog lica revizor identifikovao značajne pogrešne prikaze u izvještaju iz člana 12 ovog zakona, sa opisom prirode pogrešnih prikaza.

Odredba stava 2 tač. 1 do 4 ovog člana primjenjuje se i na konsolidovane godišnje finansijske izvještaje.

Odredba stava 2 tač. 5, 6 i 7 ovog člana primjenjuje se i na konsolidovane izvještaje menadžmenta.

Revizor je dužan da izvrši reviziju djelova izjave o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja iz člana 14 tač. 4 i 5 ovog zakona i da mišljenje u skladu sa stavom 2 ovog člana.

Nefinansijski izvještaj

Član 13

Velika pravna lica i matična pravna lica, velike grupe koja u poslovnoj godini, na datum bilansa stanja imaju više od 500 zaposlenih, dužna su da u izvještaju menadžmenta ili kroz poseban nefinansijski izvještaj, uključe informacije potrebne za uvid u razvoj, poslovne rezultate i položaj pravnog lica sa učincima njegovih aktivnosti koje se odnose najmanje na socijalna i kadrovska pitanja, pitanja zaštite životne sredine, poštovanje ljudskih prava, borbu protiv korupcije, koji sadrži naročito:

- 1) kratak opis poslovnog modela pravnog lica;

- 2) opis politika pravnog lica u vezi sa socijalnim i kadrovskim pitanjima, pitanjima zaštite životne sredine, poštovanja ljudskih prava, borbu protiv korupcije, uključujući postupke osnovnih analiza koje se sprovode;
- 3) rezultate preduzetih mjera;
- 4) osnovne rizike povezane sa pitanjima iz tačke 2 ovog stava, koji se odnose na poslovanje pravnog lica, uključujući, kad je potrebno poslovne odnose, proizvode ili usluge koji mogu prouzrokovati negativne učinke u tim oblastima, kao i način upravlja tim rizicima;
- 5) nefinansijske ključne pokazatelje uspješnosti od značaja za određeno poslovanje.

Ako pravno lice ne sprovodi mjere iz stava 1 ovog člana dužno je da u nefinansijskom izvještaju navede primjereno objašnjenje za njihovo nesprovođenje.

U nefinansijskom izvještaju iz stava 1 ovog člana, po potrebi se uključuju upućivanja na iznose iskazane u godišnjim finansijskim izvještajima kao i dodatna objašnjenja tih iznosa.

Izuzetno, ako organi upravljanja i nadzorni odbor ocijene da objavljivanje-uključivanje informacija o predstojećim poslovnim događajima ili pitanjima tokom pregovora mogu nanijeti ozbiljnu štetu poslovnom položaju pravnog lica, uz obrazloženo mišljenje mogu iz izvještaja menadžmenta ili nefinansijskog izvještaja te informacije isključiti.

Pravno lice koje je zavisno pravno lice nije dužno da sačinjava izvještaj iz stava 1 ovog člana ako je uključeno u konsolidovani izvještaj menadžmenta ili poseban nefinansijski izvještaj drugog pravnog lica, sastavljen u skladu sa članom 11 ovog zakona.

Ako pravno lice pripremi poseban nefinansijski izvještaj koji se odnosi na određenu poslovnu godinu, nije dužno da sačini nefinansijski izvještaj, ako poseban izvještaj: objavi sa izvještajem menadžmenta ili na internet stranici na koju se upućuje u izvještaju menadžmenta u roku koji nije duži od šest mjeseci od datuma na koji je sastavljen bilans stanja.

Ovlašćeni revizor ili društvo za reviziju dužni su da u postupku revizije provjere da li je dostavljen izvještaj menadžmenta ili poseban nefinansijski izvještaj.

Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja

Član 14

Subjekti od javnog interesa dužni su da u godišnji izvještaj menadžmenta kao poseban dio uključe naročito:

- 1) izjavu o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja;
- 2) informacije, ako je potrebno o:
 - kodeksu korporativnog upravljanja koji je pravno lice dužno da primjenjuje;
 - kodeksu korporativnog upravljanja koji pravno lice dobrovoljno primjenjuje;
 - primijenjenim mjerama korporativnog upravljanja čija primjena nije obavezna u skladu sa ovim zakonom;
- 3) izjavu o odstupanju od primjene obaveznog ili dobrovoljno prihvaćenog kodeksa korporativnog upravljanja, sa navođenjem djelova kodeksa korporativnog upravljanja od kojih odstupa sa razlozima za odstupanje;
- 4) opis glavnih elemenata sistema unutrašnje kontrole pravnog lica i upravljanja rizikom u odnosu na postupak finansijskog izvještavanja;
- 5) podatke o značajnim direktnim i indirektnim vlasnicima akcija pravnog lica, uključujući indirektno posjedovanje akcija u piramidalnim strukturama i uzajamnim udjelima, vlasnicima hartija od vrijednosti s posebnim pravima kontrole i opisom tih prava, ograničenjima prava glasa (ograničenja prava glasa na određeni procenat, broj glasova, periode ograničenja ostvarenja prava glasa) ili ako su u saradnji s pravnim licem finansijska prava iz hartija od vrijednosti odvojena od njihovog posjedovanja, pravila imenovanja i opoziva članova uprave, odnosno izvršnih direktora, nadzornog, ili upravnog odbora i statutom izvršenim promjenama ovlašćenja članova uprave, izvršnih direktora, nadzornog ili upravnog odbora, naročito u pogledu emitovanja akcija pravnog lica ili sticanja sopstvenih akcija;
- 6) podatke o sastavu i radu izvršnih, upravljačkih i nadzornih tijela i njihovih odbora.

Izvještaj o plaćanju naknada državi, odnosno jedinici lokalne samouprave

Član 15

Subjekt od javnog interesa koji obavlja djelatnost u sektoru vađenja ruda i kamena ili djelatnosti sječe šuma, dužan je da sačini i objavi izvještaj o plaćenim koncesionim i drugim naknadama državi, odnosno jedinici lokalne samouprave.

Obaveza iz stava 1 ovog člana ne odnosi se na zavisna ili matična pravna lica, ako su plaćanja pravnih lica državi ili jedinici lokalne samouprave uključena u konsolidovani izvještaj o plaćanjima državi ili jedinici lokalne samouprave koji sastavlja matično pravno lice u skladu sa odredbom člana 18 ovog zakona.

Ako ukupna plaćanja pravnog lica iz stava 1 ovog člana, kao jednokratno plaćanje ili kao niz vezanih plaćanja, u novcu ili naturi, ne prelaze 100.000,00 € u poslovnoj godini, pravno lice nije dužno da sastavlja izvještaj o plaćanju koncesionih i drugih naknada.

Izvještaj o plaćanju državi, odnosno jedinici lokalne samouprave naročito sadrži podatke o djelatnostima iz stava 1 ovog člana i novčane iznose, i to:

- 1) ukupan iznos plaćen državi, odnosno jedinici lokalne samouprave;
- 2) ukupan novčani iznos po vrstama plaćanja i to:
 - a) naknade za korišćenje prava, dividende;
 - b) bonuse vezane uz ugovaranje, istraživanje i proizvodnju;
 - c) naknade za licence, zakupnine i druge naknade za licence i/ili koncesije, ostale naknade i plaćanja za unaprjeđenje infrastrukture;
- 3) ako se plaćanja vrše u skladu sa određenim projektom iskazuje se iznos plaćanja po vrstama iz tačke 2 ovog stava za svaki pojedinačni projekat kao i ukupan iznos plaćanja.

Izvještaj iz stava 1 ovog člana dostavlja se Poreskoj upravi do 31. marta tekuće, za prethodnu poslovnu godinu.

Izvještaj iz stava 1 ovog člana objavljuje se na internet stranici Poreske uprave.

Konsolidovani izvještaj o plaćanju naknada državi, odnosno jedinici lokalne samouprave

Član 16

Matična pravna lica koja imaju zavisna pravna lica iz člana 15 stav 1 ovog zakona, dužna su da sačine konsolidovane izvještaje o plaćanju naknada državi, odnosno jedinici lokalne samouprave.

U konsolidovani izvještaj iz stava 1 ovog člana uključuju se samo plaćanja koja nastaju na osnovu obavljanja djelatnosti vađenja ruda i kamena ili djelatnosti sječe šuma.

Matično pravno lice nije dužno da sačini konsolidovani izvještaj iz stava 1 ovog člana:

- 1) za male grupe, osim ako za člana grupe ima subjekta od javnog interesa;
- 2) za srednje grupe, osim ako za člana grupe ima subjekta od javnog interesa;
- 3) ako je zavisno pravno lice drugog matičnog pravnog lica sa sjedištem u Crnoj Gori.

Pravno lice, odnosno subjekat od javnog interesa, ne mora biti uključen u konsolidovani izvještaj o plaćanjima državi ili jedinici lokalne samouprave, ako:

- 1) je matično pravno lice u značajnoj mjeri zbog ozbiljnih dugotrajnih ograničenja spriječeno da vrši prava na imovini tog pravnog lica ili na upravljanje tim pravnim licem;
- 2) podatke potrebne za sastavljanje konsolidovanog izvještaja o plaćanjima državi ili jedinici lokalne samouprave ne može pribaviti bez nesrazmjerno visokih troškova ili zbog znatnog kašnjenja;
- 3) se akcije/udjeli u tom pravnom licu drže isključivo radi preprodaje u kraćem roku.

Odredba stava 4 ovoga člana primjenjuje se samo ako smetnje postoje u postupku konsolidacije.

Dostavljanje finansijskih iskaza

Član 17

Pravno lice koje emituje hartije od vrijednosti i druge finansijske instrumente kojima se trguje na organizovanom tržištu, kao i matično pravno lice koje je dužno da sastavlja konsolidovane finansijske iskaze, dužno je da u pisanom i elektronskom obliku sačinjava i dostavlja Komisiji za hartije od vrijednosti (u daljem tekstu: Komisija) godišnje i kvartalne finansijske izvještaje.

Finansijske izvještaje iz stava 1 ovog člana, Komisija objavljuje na svojoj internet stranici.

Sadržaj, rokovi i način sačinjavanja i dostavljanja iskaza iz stava 1 ovog člana, utvrđuju se pravilima Komisije.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, banke su dužne da, u pisanom i elektronskom obliku, sačinjavaju i dostavljaju godišnje i kvartalne finansijske izvještaje Centralnoj banci Crne Gore (u daljem tekstu: Centralna banka), a osiguravajuća društva, u pisanom i elektronskom obliku, sačinjavaju i dostavljaju godišnje i kvartalne finansijske izvještaje Agenciji za nadzor osiguranja (u daljem tekstu: Agencija).

Finansijske izvještaje iz stava 4 ovog člana Centralna banka i Agencija objavljuju na svojoj internet stranici.

Sadržaj, rokove i način sačinjavanja i dostavljanja izvještaja banaka iz stava 4 ovog člana, propisuje Centralna banka, a sadržaj, rokove i način sačinjavanja i dostavljanja izvještaja osiguravajućih društava propisuje Agencija.

Odgovornost i obaveza za sastavljanje i objavljivanje finansijskih izvještaja i izvještaja menadžmenta

Član 18

Članovi upravnih i nadzornih organa pravnog lica kolektivno su odgovorni za sastavljanje i objavljivanje, u skladu sa ovim zakonom:

- godišnjih finansijskih izvještaja, izvještaja menadžmenta, i izjave o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja; i
- konsolidovanih finansijskih izvještaja, konsolidovanih izvještaja menadžmenta i konsolidovanih izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja.

IV. POSLOVNE KNJIGE I SERTIFIKACIJA RAČUNOVOĐA

Vodenje poslovnih knjiga

Član 19

Pravna lica dužna su da vode poslovne knjige.

Poslovne knjige vode se po sistemu dvojnog knjigovodstva.

Poslovne knjige su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne evidencije.

Pravno lice dužno je da registruje sve poslovne transakcije i vodi njihovu evidenciju u poslovnim knjigama.

Poslovne transakcije se evidentiraju po metodi fakturisanje realizacije.

Računovodstvena evidencija mora biti zasnovana na vjerodostojnoj računovodstvenoj dokumentaciji, u skladu sa pravilima urednog knjigovodstva i mora da prikazuje istinito finansijsko stanje i rezultate poslovanja.

Lica ovlašćena za vodenje poslovnih knjiga

Član 20

Poslovne knjige vodi i finansijske iskaze pravnog lica sastavlja lice određeno opštim aktom pravnog lica.

Vodenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih iskaza iz stava 1 ovog člana može da vrši lice koje nije kažnjavano za krivična djela koja ga čine nedostojnim za obavljanje poslova iz oblasti računovodstva.

Poslovne knjige vode se u pisanoj i elektronskoj formi.

Vodenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih izvještaja pravno lice može povjeriti privrednom društvu ili preduzetniku, odnosno fizičkom licu koje nije zaposleno u pravnom licu.

Popis imovine i obaveza

Član 21

Pravno lice dužno je da na kraju poslovne godine popiše svoju imovinu i obaveze.

Pravno lice je dužno da poslovne knjige usaglasi sa izvršenim popisom imovine i obaveza i zaključi na dan 31. decembra poslovne godine.

Način i rokove vršenja popisa iz stava 1 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Čuvanje poslovnih knjiga

Član 22

Pravno lice je dužno da čuva poslovne knjige i to:

- 1) godišnje obračune zarada zaposlenih lica ili originalne isplatne liste za periode za koje se ne raspolaže godišnjim obračunima potpisanim od strane zaposlenih, trajno;
- 2) finansijski izvještaj (godišnji račun), glavnu knjigu i prateći dnevnik čuva najmanje deset godina, a pomoćne knjige i finansijske izvještaje za kraće izvještajne periode, najmanje pet godina;
- 3) knjigovodstvene isprave na osnovu kojih su vršena knjiženja čuvaju se najmanje pet godina, a prodajni i kontrolni blokovi, pomoćni obrasci i slična dokumentacija, kao i isprave koje se odnose na poslove platnog prometa u instituciji koja obavlja platni promet najmanje tri godine.

Finansijski izvještaji, poslovne knjige i knjigovodstvene isprave iz stava 1 ovog člana čuvaju se u originalu.

Sertifikovani računovođa

Član 23

Zvanje sertifikovanog računovođe može steći lice koje:

- 1) je položilo ispite utvrđene programom sertifikacije koji je utvrdilo Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova u skladu sa standardom obuke IFAC-a;
- 2) ima VIII nivo kvalifikacije obrazovanja;
- 3) ima tri godine radnog iskustva na računovodstvenim poslovima;
- 4) nije osuđivano za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za obavljanje poslova iz oblasti računovodstva.

Polaganje ispita za sticanje zvanja sertifikovanog računovođe organizuje Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova.

Sertifikovani računovođa dužan je da postupa u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe, koji je objavilo pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova, a koje je od odgovarajućeg organa IFAC-a dobilo pravo na prevod i objavljivanje.

Uslovi i način podnošenja dokumentacije koja se dostavlja za sticanje zvanja sertifikovanog računovođe utvrđuje se propisom Ministarstva, odnosno pravnog lica kojem je povjereno vršenje tih poslova.

Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova utvrđuje ispunjenost uslova iz stava 1 ovog člana i izdaje sertifikat.

Sertifikat stečen u inostranstvu

Član 24

Zvanje sertifikovanog računovođe može steći i lice koje je steklo zvanje sertifikovanog računovođe kod organizacije koja je članica IFAC-a, pod uslovom da je program po kome je podnosilac zahtjeva stekao stručne kvalifikacije, ekvivalentan programu obuke i polaganja ispita Ministarstva, odnosno pravnog lica kojem je povjereno vršenje tih poslova.

Bliže uslove i način podnošenja dokumentacije za priznavanje sertifikata stečenih kod organizacije koja je članica IFAC-a ili IASB-a propisuje Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova.

V. PROCJENA VRIJEDNOSTI

Istinita i objektivna procjena vrijednosti

Član 25

Procjena vrijednosti je djelatnost istinite i objektivne procjene vrijednosti imovine pravnog i fizičkog lica i preduzetnika i to: nepokretnosti, mašina, uređaja i opreme, za potrebe računovodstvenih izvještaja i druge potrebe, u skladu sa metodologijom za procjenu vrijednosti imovine koju obavlja ovlašćeni procjenjivač.

Organi državne uprave, nadležni organi jedinica lokalne samouprave i ovlašćeni organi javnih službi dužni su da u postupku procjene državne imovine, imovine pravnih i fizičkih lica, u skladu sa zakonom, primjenjuju metodologiju iz stava 1 ovog člana.

Metodologiju iz st. 1 i 2 ovog člana u skladu sa Međunarodnim standardima za procjenu vrijednosti i Evropskim standardima za procjenu vrijednosti propisuje Ministarstvo.

Licenciranje procjenjivača

Član 26

Procjenu vrijednosti iz člana 25 ovog zakona može da vrši fizičko lice koje ima zvanje ovlašćenog procjenjivača i licencu za obavljanje procjene vrijednosti (u daljem tekstu: licenca), izdatu od Ministarstva.

Ovlašćeni procjenjivač je dužan da procjenu vrijednosti imovine pravnog i fizičkog lica i preduzetnika i to: nepokretnosti, mašina, uređaja, osnovnih sredstava i opreme, za računovodstvo i druge potrebe vrši istinito, objektivno i tačno, u skladu sa Međunarodnim standardima za procjenu vrijednosti i Evropskim standardima za procjenu vrijednosti.

Sticanje zvanja ovlašćenog procjenjivača

Član 27

Zvanje ovlašćenog procjenjivača može se steći kod pravnog lica u Crnoj Gori kome je povjereno vršenje tih poslova, a koje je član Savjeta za međunarodne standarde procjene vrijednosti (International Valuation Standards Council - IVSC) ili Evropskog udruženja procjenjivača (The European Group of Valuers' Associations - TEGOVA), u skladu sa opštim aktima organizacije.

Način sticanja zvanja, program polaganja ispita i druga pitanja od značaja za sticanje zvanja ovlašćenog procjenjivača propisuje organizacija iz stava 1 ovog člana, po pribavljenom mišljenju Ministarstva.

Zvanje ovlašćenog procjenjivača

Član 28

Zvanje ovlašćenog procjenjivača može steći fizičko lice koje ima položen ispit za procjenu vrijednosti imovine u skladu sa programom koji utvrdi Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova.

Ispit za ovlašćenog procjenjivača iz stava 1 ovog člana polaže se pred komisijom koju obrazuje Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova.

Sadržaj uvjerenja o položenom ispitu za ovlašćenog procjenjivača (u daljem tekstu: uvjerenje), sastav i način rada komisije, visinu naknade za polaganje stručnog ispita i dokumentaciju koja se podnosi za izdavanje uvjerenja propisuje Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova.

Izdavanje licence za vršenje procjene vrijednosti imovine

Član 29

Ministarstvo može izdati licencu za obavljanje procjene vrijednosti imovine na zahtjev lica koje:

- 1) je steklo zvanje ovlašćenog procjenjivača;
- 2) ima VIII nivo kvalifikacije obrazovanja;
- 3) ima tri godine radnog iskustva na poslovima procjene vrijednosti imovine;
- 4) nije osuđivano za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za obavljanje poslova procjene vrijednosti imovine.

Licu koje ispunjava uslove iz stava 1 ovog člana, Ministarstvo izdaje licencu u roku od 15 dana, od dana podnošenja urednog zahtjeva.

Način izdavanja licence, sastav i način rada komisije za izdavanje licence, i dokumentaciju koja se podnosi za izdavanje licence propisuje Ministarstvo.

Priznavanje zvanja stečenog u inostranstvu

Član 30

Procjenu vrijednosti imovine može da vrši i lice koje je steklo zvanje ovlašćenog procjenjivača kod Kraljevskog instituta ovlašćenih procjenjivača, odnosno, organizacije koja je članica Savjeta međunarodnih standarda procjene vrijednosti (International Valuation Standards Council - IVSC) ili Evropskog udruženja saveza procjenjivača (The European Group of Valuers' Associations - TEGOVA) po pribavljanju potvrde o poznavanju odgovarajućih propisa od značaja za procjenu vrijednosti imovine, koju izdaje Ministarstvo, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova.

Lice iz stava 1 ovog člana dužno je da prije početka vršenja poslova procjene vrijednosti imovine obavijesti Ministarstvo.

U obavještenju iz stava 2 ovog člana navode se: lični podaci lica iz stava 1 ovog člana, broj licence, naziv države i organa koji je izdaje.

Osiguranje od odgovornosti

Član 31

Ovlašćeni procjenjivač dužan je da prije početka vršenja poslova zaključi ugovor o obaveznom osiguranju od odgovornosti za štetu koju bi svojim radom mogao da prouzrokuje licu za čije potrebe vrši procjenu vrijednosti imovine.

Odredba stava 1 ovog člana odnosi se i na lica iz člana 30 ovog zakona.

Sumu osiguranja iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Registar ovlašćenih procjenjivača

Član 32

Ovlašćeni procjenjivač upisuje se u registar ovlašćenih procjenjivača, koji kao javnu knjigu vodi i na svojoj internet stranici objavljuje Ministarstvo.

Registar ovlašćenih procjenjivača sadrži:

- 1) ime, prezime, prebivalište odnosno boravište ovlašćenog procjenjivača;
- 2) broj i datum izdavanja rješenja o licenci za obavljanje procjene vrijednosti imovine i organ koji je izdao licencu;
- 3) broj i datum izdavanja rješenja o oduzimanju licence za obavljanje procjene vrijednosti imovine i organ koji je izdao licencu.

Oduzimanje licence ovlašćenom procjenjivaču

Član 33

Ako se poslovi procjene vrijednosti imovine vrše nestručno, neobjektivno i nesaglasno Međunarodnim standardima za procjenu vrijednosti i Evropskim standardima za procjenu vrijednosti Ministarstvo će oduzeti licencu.

Ako lice iz člana 30 ovog zakona obavlja poslove na način iz stava 1 ovog člana, Ministarstvo će o tome obavijestiti organ koji je izdao licencu.

Licu iz st. 1 i 2 ovog člana kojem je Ministarstvo oduzelo licencu zabranjeno je vršenje poslova procjene vrijednosti imovine.

Rješenje o oduzimanju licence ovlašćenom procjenjivaču donosi Ministarstvo.

Rješenje iz stava 4 ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

VI. NADZOR

Član 34

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona vrše Ministarstvo i Poreska uprava.

Ovlašćeni službenik Ministarstva vrši nadzor u skladu sa zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor i ima ovlašćenja da ispita:

- 1) da li su pravna lica uredila organizaciju poslova računovodstva u skladu sa ovim zakonom;
- 2) da li se poslovne knjige i računovodstvena evidencija vode u skladu sa ovim zakonom.

Pored obaveza i ovlašćenja utvrđenih zakonom kojim se uređuje inspeksijski nadzor ovlašćeni službenik Poreske uprave ima obavezu i ovlašćenja da ispita:

- 1) tačnost razvrstavanja pravnih lica na mikro, mala, srednja i velika;
- 2) tačnost razvrstavanja grupa pravnih lica na male, srednje i velike;
- 3) da li pravna lica dostavljaju Poreskoj upravi godišnje finansijske iskaze, konsolidovane iskaze, izvještaj menadžmenta o poslovanju i konsolidovani izvještaj menadžmenta o poslovanju, u rokovima utvrđenim ovim zakonom i da li su objavljeni na propisan način;
- 4) da li je uz finansijske iskaze dostavljen i statistički aneks;
- 5) da li su finansijski iskazi i konsolidovani iskazi potpisani od strane odgovornog lica;
- 6) da li su pravna lica dostavila izvještaj o reviziji sa mišljenjem o obavljenoj reviziji u pisanom i elektronskom obliku Poreskoj upravi, u zakonom propisanom roku i da li je objavljen na propisan način;
- 7) da li su pravna lica iz člana 17 stav 1 ovog zakona dostavila Komisiji za hartije od vrijednosti godišnje i kvartalne finansijske iskaze u zakonom propisanom roku;
- 8) da li su pravna lica iz člana 17 stav 4 ovog zakona dostavila Centralnoj banci, odnosno Agenciji godišnje i kvartalne finansijske iskaze u zakonom propisanom roku.

Član 35

O izvršenom nadzoru kod pravnog lica, sačinjava se zapisnik.

Primjerak zapisnika dostavlja se pravnom licu.

Član 36

Ako ovlašćeno lice nadležnog organa utvrdi da su opštim ili pojedinačnim aktom ili preduzetom radnjom povrijeđene odredbe ovog zakona, ima obavezu i ovlašćenje da:

- 1) naloži rješenjem otklanjanje utvrđene povrede ovog zakona i odredi rok u kome se to mora učiniti;
- 2) preduzme druge mjere i radnje za koje je ovlašćeno zakonom.

Član 37

Protiv rješenja ovlašćenog lica može se izjaviti žalba Ministarstvu.

Žalba na rješenje iz člana 36 stav 1 ovog zakona ne odlaže izvršenje rješenja.

Protiv rješenja Ministarstva iz stava 1 ovog člana može se pokrenuti upravni spor.

VII. KAZNE ODREDBE

Član 38

Novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 16.500 eura kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

- 1) ne sastavlja finansijske iskaze po Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS), odnosno po Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI), koje je objavio IASB i utvrdilo i objavilo Ministarstvo odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova, koje je od odgovarajućeg organa IFAC dobilo pravo na prevod i objavljivanje (član 4);
- 2) ne pripremi godišnje finansijske iskaze i konsolidovane iskaze sa stanjem na dan 31. decembra poslovne godine, odnosno na dan registracije statusnih promjena (spajanje, pripajanje, podjela) i/ili na dan donošenja odluke o dobrovoljnoj likvidaciji pravnog lica (član 10 stav 1)
- 3) ne dostavi Poreskoj upravi u pisanom i elektronskom obliku finansijske izvještaje i/ili izvještaj menadžmenta najkasnije do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu (član 10 stav 2);
- 4) ne dostavi statistički aneks uz iskaze iz člana 10 ovog zakona (član 10 stav 4);
- 5) ne dostavi Komisiji u pisanom i elektronskom obliku godišnje i kvartalne finansijske izvještaje (član 17 stav 1);
- 6) ne vodi poslovne knjige po sistemu dvojnog knjigovodstva (član 19 stav 2);
- 7) ne registruje sve poslovne transakcije i/ili ne vodi njihovu evidenciju u poslovnim knjigama (član 19 stav 4);

- 8) poslovne knjige ne usaglasi sa izvršenim popisom imovine i obaveza i/ili poslovne knjige ne zaključi na dan 31. decembar poslovne godine (član 21 stav 2);
- 9) godišnje obračune zarada zaposlenih lica ili originalne isplatne liste potpisane od strane zaposlenih za periode za koje se ne raspolaže godišnjim obračunima potpisanim od strane zaposlenih ne čuva trajno (član 22 stav 1 tačka 1);
- 10) finansijski izvještaj, glavnu knjigu i prateći dnevnik ne čuva najmanje deset godina i/ili pomoćne knjige i finansijske izvještaje za kraće vremenske periode ne čuva najmanje pet godina (član 22 stav 1 tačka 2);
- 11) knjigovodstvene isprave na osnovu kojih su vršena knjiženja ne čuva najmanje pet godina i/ili prodajne i kontrolne blokove, pomoćne obrasce i isprave koje se odnose na poslove platnog prometa ne čuva najmanje tri godine (član 22 stav 1 tačka 3);
- 12) ne čuva u originalu finansijske izvještaje, poslovne knjige i knjigovodstvene isprave iz člana 22 stav 1 ovog zakona (član 22 stav 2).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 50 eura do 2.000 eura.

Član 39

Novčanom kaznom u iznosu od 50 eura do 2.000 eura kazniće se za prekršaj fizičko lice koje obavlja procjenu vrijednosti, ako:

- 1) vrši procjenu vrijednosti iz člana 25 ovog zakona a nema zvanje ovlašćenog procjenjivača i licencu za obavljanje procjene vrijednosti (član 26 stav 1);
- 2) prije početka vršenja poslova ne zaključi ugovor o obaveznom osiguranju od odgovornosti za štetu koju bi svojim radom mogao nanijeti licu za čije potrebe vrši procjenu vrijednosti imovine (član 31 stav 1).

VIII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Donošenje podzakonskih akata

Član 40

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja podzakonskih akata iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se podzakonski akti doneseni na osnovu Zakona o računovodstvu i reviziji ("Službeni list RCG", broj 69/05 i "Službeni list CG", br. 80/08 i 32/11).

Važenje sertifikata i sticanje licence

Član 41

Sertifikat sertifikovanog računovođe izdat u skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji ("Službeni list RCG", broj 69/05 i "Službeni list CG", br. 80/08 i 32/11) ostaje na snazi.

Lica koji su do dana stupanja na snagu ovog zakona vršili poslove procjene vrijednosti imovine dužni su da u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog zakona dobiju licencu u skladu sa ovim zakonom.

Lica koja u roku iz stava 2 ovog člana ne dobiju licencu ne mogu da vrše poslove procjene vrijednosti imovine.

Usklađivanje poslovanja

Član 42

Privredna društva su dužna da usklade svoje poslovanje sa odredbama ovog zakona u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Odložena primjena

Član 43

Odredba člana 8 stav 3 tačka 2 ovog zakona primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Prestanak važenja

Član 44

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe odredbe Zakona o računovodstvu i reviziji ("Službeni list RCG", broj 69/05 i "Službeni list CG", br. 80/08 i 32/11) kojima se uređuje računovodstvo.

Stupanje na snagu

Član 45

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 06-2/16-1/16

EPA 1121 XXV

Podgorica, 30. jula 2016. godine

Skupština Crne Gore 25. saziva

Predsjednik,

Darko Pajović, s.r.